

60°27'15.7"N 22°17'16.7"E

Loikataan tulevaisuuteen

AktiiviOPET-seminaari 28.–29.8.2026

Johanna Ollila / Tulevaisuuden tutkimuskeskus, Turun yliopisto
Future Camp –kuvat: Pirita Männikkö 2014

TULEVAISUUDEN
TUTKIMUSKESKUS

**TURUN
YLIOPISTO**

FINLAND FUTURES
RESEARCH CENTRE

MAKING SENSE OF FUTURES

Tulevaisuuden tutkimuskeskus

- Kansainvälisesti merkittävä tulevaisuuden-tutkimukseen ja ennakointiin erikoistunut akateeminen tutkimuslaitos
- Perustettu 1992, henkilöstöä n. 60
Turussa, Tampereella ja Helsingissä

Tulevaisuustietoinen kulttuuri ja oppiminen

- Kestävän tulevaisuuden rakentamiseen osallistuminen vaatii yksilöltä ja yhteisöiltä kokonaisvaltaista suhdetta tulevaisuuteen.
- Tulevaisuusajattelu ja tulevaisuusoppiminen edistävät yksilön valmiutta kohdata erilaisia tulevaisuuksia sekä vaikuttaa tulevaisuuden muotoutumiseen.
- Tulevaisuuteen liittyvien oletusten ja arvojen kriittinen tarkastelu sekä yhteisöllisyys ja vastuullisuus ovat tärkeä osa tulevaisuustietoisuutta.

Loikan sisältö

Alustus:

- Työelämän ja osaamisten muutos
- Mitä taitoja tarvitaan?

Tulevaisuustehtävä 1

Alustus:

- Tulevaisuusajattelu ja -taidot

Tulevaisuustehtävä 2

Alustus:

- Tulevaisuuteen ohjaaminen

Materiaaleja opetukseen ja ohjaukseen

Tulevaisuusorientaatio Suomessa

- Suomi tulevaisuusorientoitunut yhteiskunta
 - systeminen läpileikkaavuus (Tulevaisuusvaliokunta, visiot, selonteot, strategiat, ennakointi)
 - investoinnit, verot, lainsäädäntö, vakaus, infrastruktuuri
- Vaikutukset yksilötasolle
 - mahdollisuus, oikeus ja velvollisuus tulevaisuusajatteluun
- Tulevaisuusorientaatio arvopohjaista
 - yksilö aktiivinen toimija yhteisön, yhteiskunnan ja ihmiskunnan osana

Työelämän ja osaamisten muutos

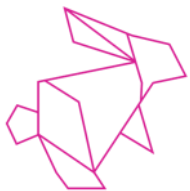
Työn tulevaisuutta?

Nostoja EU:n ja globaalista aineistosta:

Käynnissä 3 tarpeellista ja toisiinsa kytkeytyvää transformaatiota:

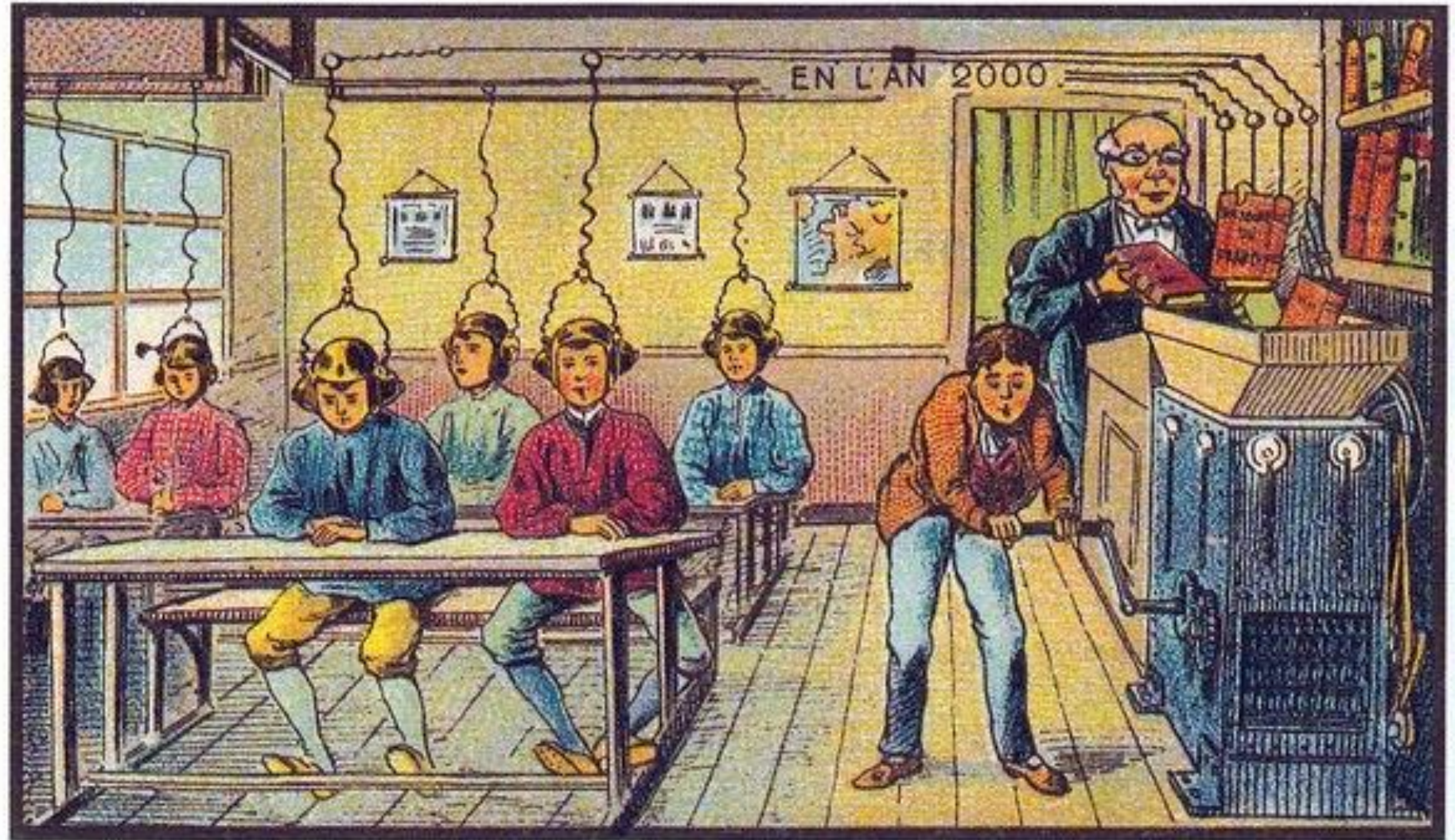
1. Hyvinvoinnin tarjoamisesta kyvykkyyksien tarjoamiseen,
2. Pysyvistä työpaikoista osallistumiseen
3. Taloudellisen kasvun mittaamisesta taloudellisen kehityksen mittaamiseen.

- Työn kestävyyttä, eettisyyttä ja merkityksellisyyttä arvostetaan.
- Työ ja ansainta voivat irtaantua toisistaan, kun palkkatyö ei riitä kaikille
- Ihmiset toteuttavat itseään ja käynnistävät projekteja, verkostoja ja ekosysteemejä
- On osattava muodostaa omaa identiteettiä muutenkin kuin työn kautta

Lähde: Tulevaisuusloikka-hankkeen tiedontuotanto 2024

Tulevaisuus?

Kuva: Koulu vuonna 2000, tehty 1900-luvun alussa

Haettu: <https://publicdomainreview.org/collection/a-19th-century-vision-of-the-year-2000>

Koulutuksen globaalit muutosilmiöt

Vihreä ja
digitaalinen
siirtymä

**Tarvittavat
taidot ja
asennemuutos?**

Osaamisvaje
ja sen torjunta

**Reilu siirtymä
kaikille**

Tulevaisuuden
osaamistarpei-
den määrittely

**Ennusteita vai
tulevaisuuden
ennakointia?**

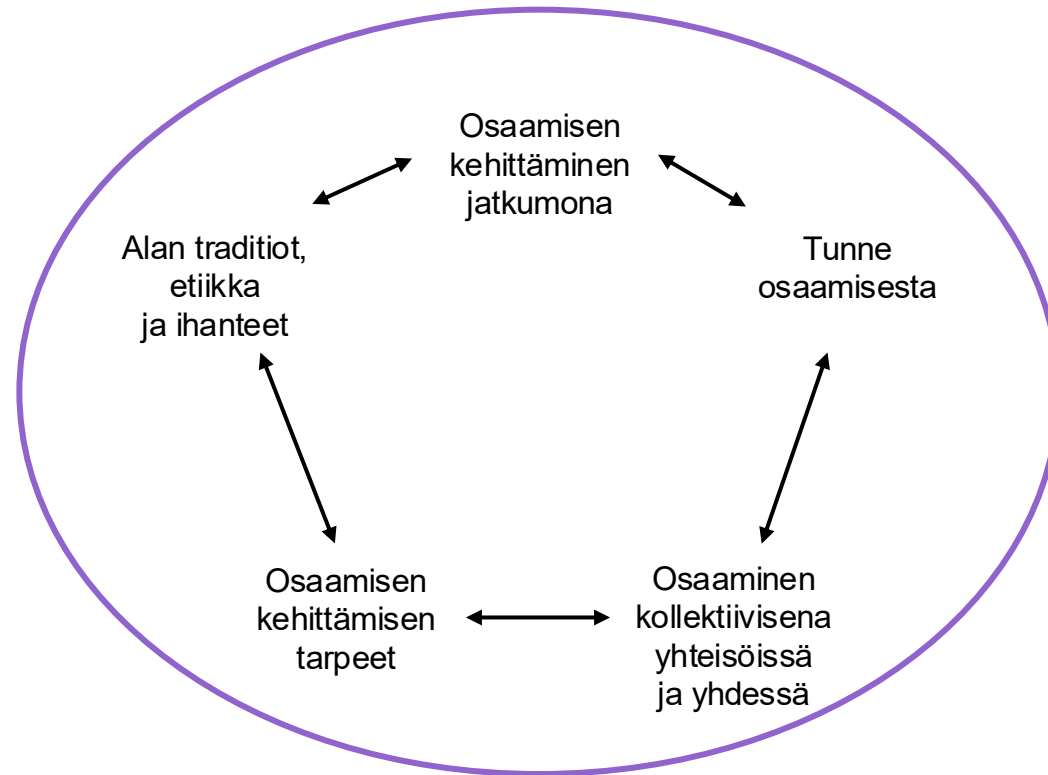
Teknologia-
vetoinen
tulevaisuus

**Annettuna
otettu?**

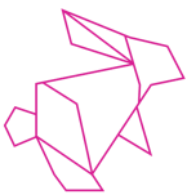
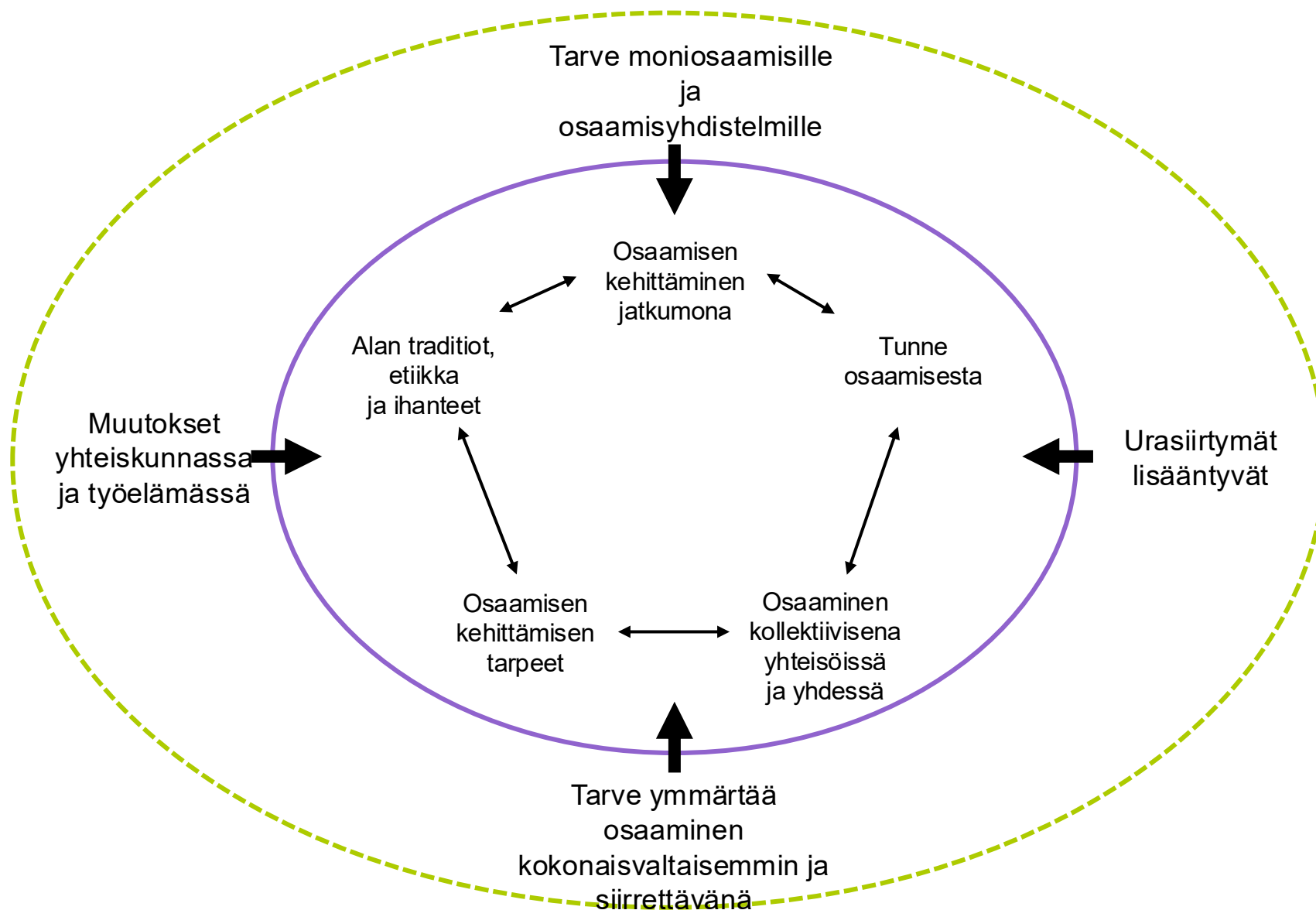

Nosto Tulevaisuusloikka-hankkeen tiedontuotannosta 2024

Osaaminen vakaana ja ammattiin kiinnittyneenä

Osaamiseen kohdentuvat muutosvoimat

Osaamisidentiteetin käsite rikastaa nykyistä osaamiskeskustelua

Osaamisidentiteettiajattelu auttaa tunnistamaan ja tunnustamaan kaikenlaisten ihmisen osaamista paremmin.

Oman osaamispotentiaalin tunnistaminen auttaa yksilöä näkemään moninaisia mahdollisuuksia **osaamisen kehittämiselle ja soveltamiselle työn ja muun elämän konteksteissa.**

Osaamisidentiteetti merkityksellistyy yksilön elämässä erityisesti silloin, kun **työuralla tulee vastaan erilaisia siirtymä- tai murrosvaiheita.**

Vahvalla osaamisidentiteetillä on hyvinvointivaikutuksia. **Kokonaisvaltainen käsitys itsestä osaajana vahvistaa tulevaisuususkoa, toiveikkuutta ja minäpystyvyyttä** sekä auttaa luovimaan muuttuvissa tilanteissa.

Ymmärrys oman osaamisen kokonaisuudesta ja potentiaalista sekä osaamisen reflektointi ja uudistaminen luovat avaimia hyvän elämän ja tulevaisuuden rakentamiselle – sekä itselle että muille.

Tulevaisuustehtävä: Tulevaisuuden tulonlähteet

12. TULEVAISUUDEN TULONLÄHTEET

Tavoite

Tehtävän tavoitteena on pohtia ja visualisoida, millaisista eri lähteistä oma toimeentulo voi tulevaisuudessa koostua. Samalla avarretaan ajattelua omasta tulevaisuudesta ja moninaisista mahdollisista tulonlähteistä.

Osaamiset

Moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen, luova ajattelu, systeminen ajattelu.

Tarvikkeet

- Paperia
- Kyniä

Mahdollisia tulonlähteitä nyt ja tulevaisuudessa:

- Päätyö (esim. palkkatyö, yrittäjyys, eläke)
- Sivutyöt
- Vuokraus (esim. mökki, auto, asunto)
- Pääomatulot
- Pientuotanto (esim. sähkönmyynti)
- Maan/metsän omistus
- Oman ruuan tuotanto ja hankinta
- Luottamustoimi
- Tuet ja apurahat
- Kiertö- ja vaihtotalous
- Muu

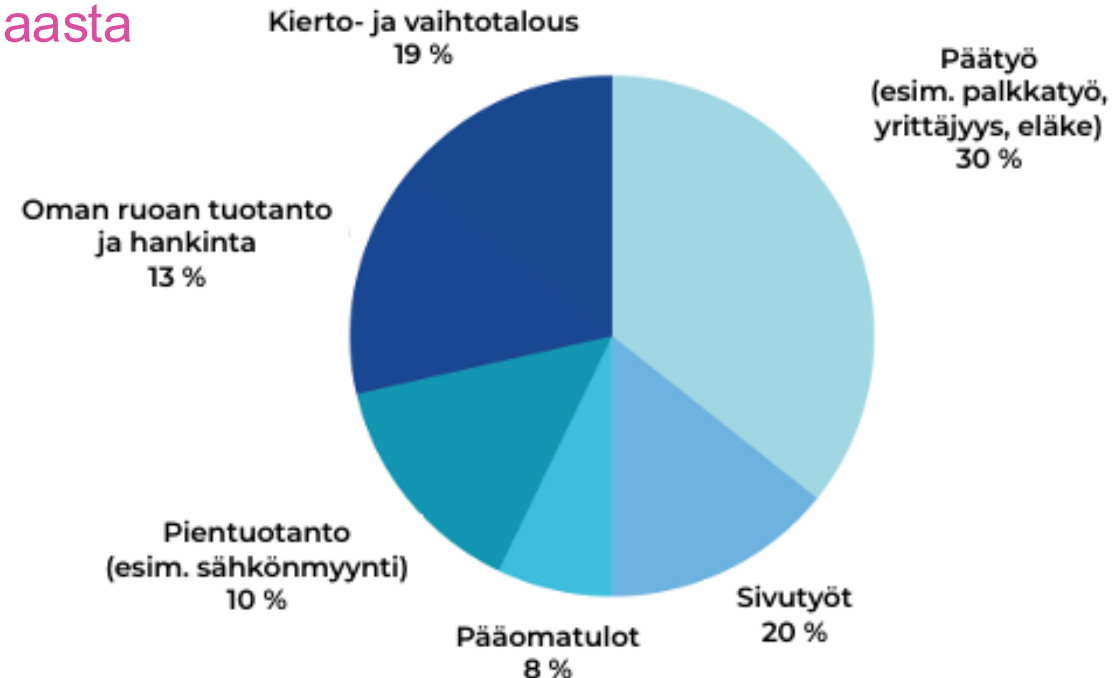
Loikkaa tulevaisuuteen! -menetelmäoppaasta

Ohjeistus

1. Mieti tai miettikää hetki yhdessä, millaisia erilaisia toisiaan täydentäviä tulonlähteitä tunnistatte nykyhetkessä ja mahdollisesti tulevaisuudessa. Vinkkejä mietintään löydät seuraavalta sivulta.
2. Piirrä paperille ensin reilunkokoinen ympyrä. Hahmottele sen jälkeen ympyrääsi eri kokoisia sektoreita sen mukaan, mistä eri tulonlähteistä oma toimeentulosi voi tulevaisuudessa, esim. 10 tai 20 vuoden päästä koostua. Nimeä eri sektorit. Voit myös värittää ne eri väreillä.

Tehtävän päätteeksi

Lopuksi piirrokset esitellään joko pareittain tai pienryhmässä. Voitte myös koota yhdessä koko ryhmän kanssa keskeisimmät havaintonne.

Tulevaisuuden tulonlähteet

1) Mieti hetki, millaisista eri lähteistä oma toimeentulosi koostuu nyt ja mahdollisesti tulevaisuudessa.

2) Piirrä paperille reilunkokoinen ympyrä ja hahmottele siihen erikokoisia sektoreita sen mukaan, kuinka suuri osuus eri tulonlähteillä voisi olla 10 vuoden päästä. TAI

Kirjoita lista eri tulonlähteistä ja anna niille prosenttiosuuksia

3) Muodostakaa 2–3 hengen ryhmiä ja jakakaa tehtävän herättämiä ajatuksia

Esimerkkejä tulonlähteistä:

- Päätyö (esim. palkkatyö, yrittäjäyys, eläke)
- Sivutyöt
- Vuokraus (esim. mökki, auto, asunto)
- Pääomatulot
- Pientuotanto (esim. sähkönmyynti)
- Maan/metsän omistus
- Oman ruuan tuotanto ja hankinta
- Luottamustoimi
- Tuet ja apurahat
- Kierto- ja vaihtotalous
- Muu

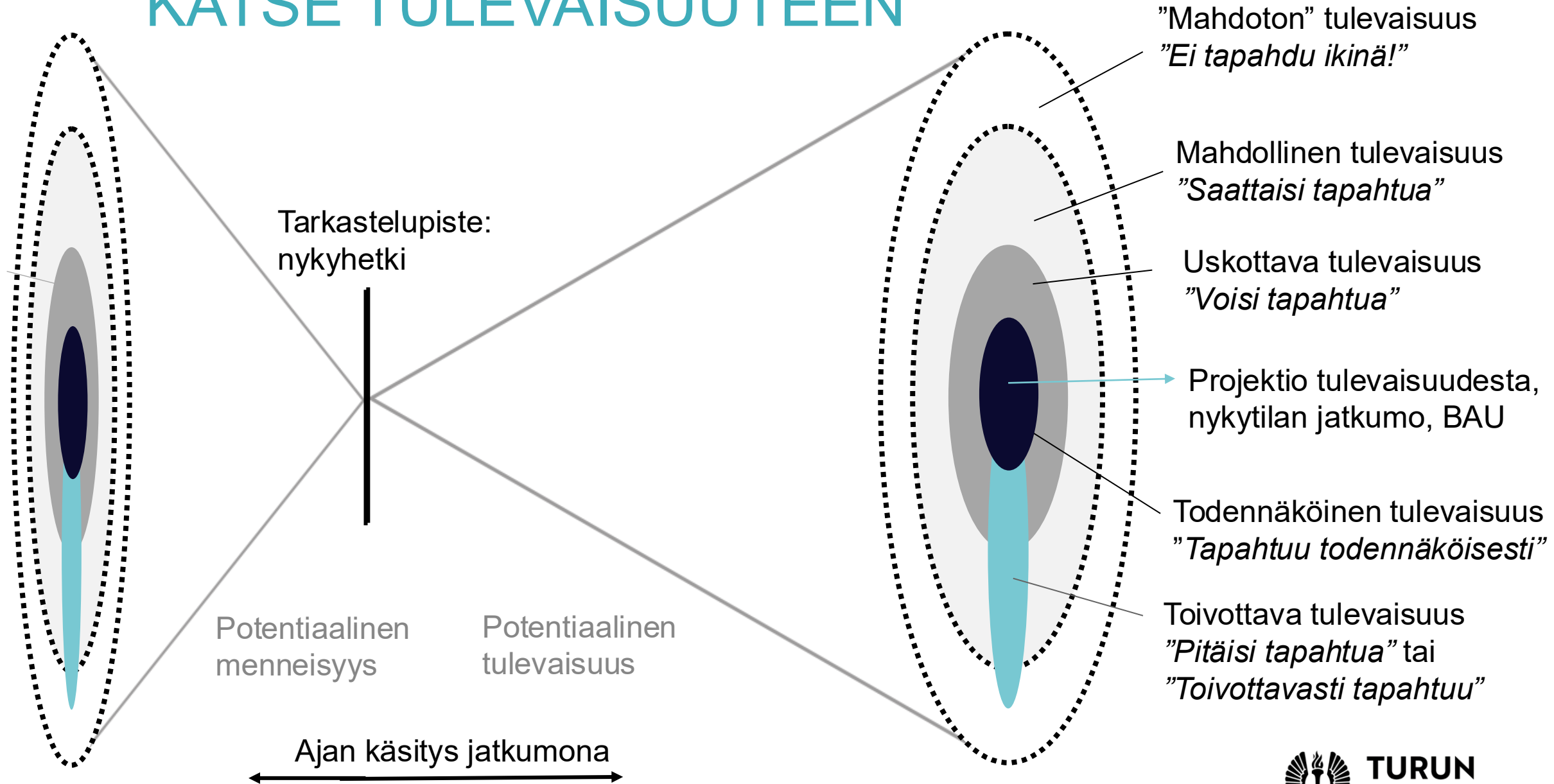
Tulevaisuusajattelu ja -taidot

Ajatellen tulevaisuuteen

- Tulevaisuuden ajattelu edellyttää taitoa analysoida tilanteita ja hahmottaa kokonaisuuksia ja asioiden keskinäisiä vaikutussuhteita
- Tulevaisuuden pelko lisää alttiutta lyhytjänteisyyteen
 - jää tarpeiden ja halujen tyydyttämiseen
 - vähentää harkintaa ja pitkäjänteisyyttä
 - heikentää elämänhallintaa
- Tulevaisuuteen kurottaminen vaatii muutoksen ja epävarmuuden hyväksymistä

KATSE TULEVAISUUTEEN

Tulevaisuusosaaminen

- Tulevaisuus ei ole menneen maailman todisteissa, vaan päättelyssämme (Ahvenainen 2013)
- Oletuksemme tulevaisuudesta ohjaa toimintaamme:
 - henkilökohtaisella tasolla (esim. urheilija)
 - yhteisöjen tasolla (visiot, strategiat)
 - yhteiskunnallisella tasolla (muutoksen käyttövoimana)
- Tulevaisuusosaamista on kyky kuvitella mahdollisia, todennäköisiä ja toivottavia (samalla ei-toivottavia) tulevaisuuksia...
... sekä kyky käyttää niitä oman toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa

Visio ja todellisuus?

1910-luvulla

The Rural Postman

<https://publicdomainreview.org/collections/france-in-the-year-2000-1899-1910/>

2010-luvulla

An unmanned delivery helicopter of JD.com delivers express parcels to villagers on November 10, 2016 in Xi'an, Shaanxi Province of China. VCG—Getty Images

<http://fortune.com/2016/11/14/jd-china-drone-delivery-singles-day/>

Tulevaisuustaidot

Tulevaisuustaidot ovat metataitoja, jotka vahvistavat tulevaisuusajattelua ja -toimijuutta

1. Moninaisten tulevaisuuksien hahmottaminen: erilaisten mahdollisten tulevaisuuden tilojen kuvittelu ennakko-oletuksia ja loogista ajattelua haastaen.

2. Systeeminen ajattelu ja käsitys kompleksisuudesta: kyky tunnistaa erilaisten systeemien vaikutussuhteita ja säännönmukaisuuksia sekä niiden muutoksia. Lisäksi pyritään muuttamaan systeemejä tarvittaessa niin että saadan aikaiseksi toivotun tilan ilman ei-toivottuja seurauksia.

3. Aikakäsitysten tunnistaminen ja oman aikaperspektiivin laajentaminen: ymmärrys menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden keskinäisestä suhteesta ja kyky hahmottaa pitkällä aikavälillä tapahtuvaa muutosta.

4. Kriittinen ajattelu: taito arvioida menneisyyttä, nykyisyyttä ja tulevaisuutta koskevia käsityksiä sekä niiden taustaoletuksia ja muodostumista.

5. Luova ajattelu: mielikuvituksen käyttö omien tulevaisuutta koskevien ennakko-oletusten ja uskomusten ylittämisessä ja kuvittelun rajojen laajentaminen.

6. Proaktiivinen ja vastuullinen toiminta: ymmärrys yksilöllisestä ja yhteisöllisestä vastuusta nykyhetkeen ja tulevaisuuteen liittyen, kyky perusteltujen arvovalintojen tekemiseen ja tulevaisuuteen vaikuttaminen toiminnalla.

7. Epävarmuuden hyväksyminen: taito suunnata ajattelua ja toimintaa avoimeen tulevaisuuteen ilman varmuutta niiden seurauksista.

8. Itse- ja arvoreflektio sekä oman tulevaisuussuhteen tunnistaminen: kyky omien arvojen, oman maailmankuvan ja tulevaisuudenkuvan sekä tulevaisuutta koskevien tunteiden tunnistamiseen ja arviointiin.

Tulevaisuustaidot: yhteenveto

- Odotuksiamme puitteistaa uskomuksemme siitä, mikä kaikki tulevaisuudessa on mahdollista, uskottavaa tai toivottavaa
- Tulevaisuustaidot **kehittävät kykyä arvioida päättelymme perusteita:** käsitystä menneestä ja nykyisyydestä sekä tulevaisuutta koskevia perususkomuksia, arvoja ja tulevaisuudenkuvia
- Tulevaisuustaidot **parantavat** yksilöllisen tulevaisuusvalmiuden lisäksi **valmiutta osallistua yhteiseen, tulevaisuutta koskevaan päätöksentekoon**
- Tulevaisuuksien monien mahdollisuuksien kuvittelu **rikastaa yksilöllistä tulevaisuusajattelua ja laajentaa pohjaa tulevaisuutta koskevien päätösten tekemiselle**

*” (Tulevaisuusajattelu)
ensin itselle, sitten
muille”*

- Tulevaisuusohjauksen opiskelija
2023-24

Miten tulevaisuustaitoja opitaan?

- abstraktin hahmottaminen konkreettisella toiminnalla: tekemällä ja kokemalla, muiden kanssa
- luovuutta ja kriittistä ajattelua tukevat menetelmät: taidelähtöiset menetelmät
- systeemistä ajattelua tukevat menetelmät: simulaatiot, pelit
- reflektiota ja toimijuutta tukevat menetelmät: itseanalyysi, vertaisarviointi
- vertaisoppiminen ja –jakaminen, yhdessä kuvittelu ja yhteiskehittäminen
- opettajat ja ohjaajat fasilitoijina ja mahdollistajina

Tulevaisuustehtävä: Tulevaisuusäänestys

Vuoden 2040 Suomessa...

... päiväkodeissa harjoitellaan tulviin, raemyrskyihin ja trombeihin joutumista

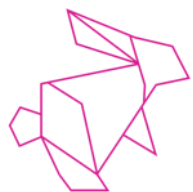
KYLLÄ

EI

EHKÄ

Vuoden 2040 Suomessa...

... päiväkodeissa harjoitellaan tulviin, raemyrskyihin ja trombeihin joutumista

KYLLÄ

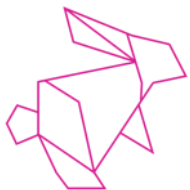
... matkailu- ja kulttuurialat ovat merkittävien työllistäjien

EI

EHKÄ

Vuoden 2040 Suomessa...

... päiväkodeissa harjoitellaan tulviin, raemyrskyihin ja trombeihin joutumista

... matkailu- ja kulttuurialat ovat merkittävien työllistäjien

... yli puolella lapsista ei ole serkkuja

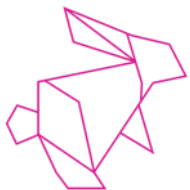
KYLLÄ

EI

EHKÄ

Vuoden 2040 Suomessa...

... päiväkodeissa harjoitellaan tulviin, raemyrskyihin ja trombeihin joutumista

KYLLÄ

... matkailu- ja kulttuurialat ovat merkittävin työllistäjä

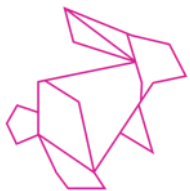
EI

... yli puolella lapsista ei ole serkkuja

... suurimmalla osalla on nelipäiväinen työviikko

EHKÄ

Vuonna 2040...

... päiväkodeissa harjoitellaan tulviin, raemyrskyihin ja trombeihin joutumista

KYLLÄ

... matkailu- ja kulttuurialat ovat merkittävien työllistäjien

EI

... yli puolella lapsista ei ole serkkuja

... suurimmalla osalla on nelipäiväinen työviikko

... talviolympialaisia ei enää järjestetä

EHKÄ

Työlliset toimialoittain, 15–74-vuotiaat

Toimiala TOL 2008	2020	2021	2022	2023	2024
	Tuhatta henkilöä				
Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	100	107	102	96	95
Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	357	351	366	375	363
Rakentaminen	194	189	184	182	173
Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja -pyörien korjaus	272	291	290	282	277
Kuljetus ja varastointi	139	135	136	134	136
Majoitus- ja ravitsemustoiminta	83	86	100	97	103
Informaatio ja viestintä	122	126	134	139	141
Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	76	74	77	78	79
Liike-elämän palvelut	304	315	333	335	313
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	111	117	122	125	124
Koulutus	177	181	184	193	193
Terveys- ja sosiaalipalvelut	402	410	415	419	441
Taiteet, viihde ja virkistys; muu palvelutoiminta	150	157	156	152	149
Toimiala tuntematon	7	16	18	20	15
Yhteensä	2 495	2 555	2 619	2 628	2 602

Toimialojen tilanne nykyään

- Majoitus- ja ravitsemustoiminta
- Taiteet, viihde ja virkistys, muu palvelutoiminta

Yhteensä 252 t vuonna 2024

(vrt. sote 441 t, teollisuus 363 t, liike-elämän palvelut 313 t, joista osa liittyy matkailuun)

Huom! Peliala: Informaatio ja viestintä (141 t) → ei luokitella taiteisiin/viihteeseen

Perususkomuksia 2000-luvulla

- Taloudellinen kasvu on Suomessa tärkeä yhteiskunnallinen tavoite
- Tietotekninen kehitys ja leviäminen eri aloille tapahtuu joka tapauksessa
- Työ muuttuu epäsäännölliseksi ajallisesti ja paikallisesti
- Opetus ja oppiminen tapahtuvat pääosin samassa tilassa
- Suomen väestörakenne jatkaa vanhenemistaan
- Euroopassa ei käydä sotaa

Perususkomukset

- Päätöksenteon kulmakiviä, joihin luotetaan
- Vaikuttavat siihen, mitä pidämme mahdollisena, todennäköisenä ja toivottavana
- Asioita, joita ei usein kyseenalaisteta
- Usein sanoin lausumattomia, osittain tiedostamattomia ja voivat sisältää myyttisiäkin aineksia
- Voivat rajata mahdollisuuksien ajattelua ja uuden kuvittelua

Reflektio tärkeää

- oman tulevaisuuskuvan hahmottaminen
- oman maailmankuvan tunnistaminen: helpottuu vertailulla muiden ja eri aikoina/paikoissa elävien maailmankuviin
- omien arvojen tunnistaminen
- oman tulevaisuussuhteen pohtiminen: miten menneisyys ja nykyisyys vaikuttavat ajatuksiin ja oletuksiin tulevaisuudesta
- omien tulevaisuustunteiden tunnistaminen: esim. innostus, huoli, odotus, pelko, jännitys
- oman toimijuuden tunnistaminen ja arviointi

Tulevaisuuteen ohjaaminen

Tulevaisuusohjauksen tausta ja tavoitteet

Teoreettisina ankkureina tulevaisuudentutkimuksen sekä kokemuksellisen oppimisen, holistisen ja sosiodynaamisen ohjauksen viitekehykset

- Pidemmän aikavälin tulevaisuusajattelun ja kokonaisvaltaisen opinto- ja uraohjauksen yhdistäminen → hyödynnetään myös tulevaisuustaitojen opetuksessa
- Tulevaisuuden omistajuuden vahvistaminen: osallisuus ja toimijuus
- Kestävän tulevaisuuden rakentaminen yhdessä lokaalisti ja globaalisti
- Menetelmät ja tehtävät kehitetty yhdessä ohjattavien ja ohjaajien kanssa
- Ohjaajan roolit: rinnallakulkija ja fasilitoija, ei opettaja tai neuvoja

Esimerkkejä tulevaisuusohjauksesta

- Oma ura ja tulevaisuus -verkkokurssi ammatillisella 2. asteella (valinnainen YTO)
- Tulevaisuusoppitunnit opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet -osioon
- Miten teen tulevaisuuteni? -harjoitus ammatillista perustutkintoa opiskeleville
- Tulevaisuusohjauksen välineet yksilöohjauksessa
- Tulevaisuuspäivä VALMA-ryhmälle
- Tulevaisuustyöpaja lukiolaisille

Havaintoja ja oppeja tulevaisuusohjauksesta

- Oman arvontunto ja oman identiteetin pohdiskelu edesauttavat oman tulevaisuuden luomista
- Vertaistuki ja ohjaus edistävät oman tulevaisuuden hahmottamista ja vahvistavat uskoa omiin mahdollisuuksiin
- Oma tulevaisuus kiinnostaa, vaikka se ei aina päälle näy
- Lyhyet interventiot ja tiedon lisääminen tulevaisuuden mahdollisuuksista eivät auta etenkään erityisryhmiä
- Tulevaisuuspohdinnat vaativat prosessin, aikaa ja toistoja

Tulevaisuusajattelu kuuluu kaikille

Ei etuoikeus vaan perusoikeus ja -taito

1. Jatkuvan oppimisen edistäminen: into ja uteliaisuus läpi elämän
2. Tulevaisuussuhteen ja -uskon voimistaminen itsessä ja muissa
3. Tulevaisuus ei tapahdu itsestään - sitä tehdään koko ajan
4. Kohtuullisuus mahdollistaa tasapainoisen elämän
5. Tulevaisuus yllättää aina!

Materiaaleja opetukseen ja ohjaukseen

LOIKKAA TULEVAISUUTEEN! -MENETELMÄOPAS

Laura Paaso, Heli Alaräisänen, Mira Arffman, Johanna Ollila & Johanna Uttula (toim.)

Kuka voi käyttää opasta?

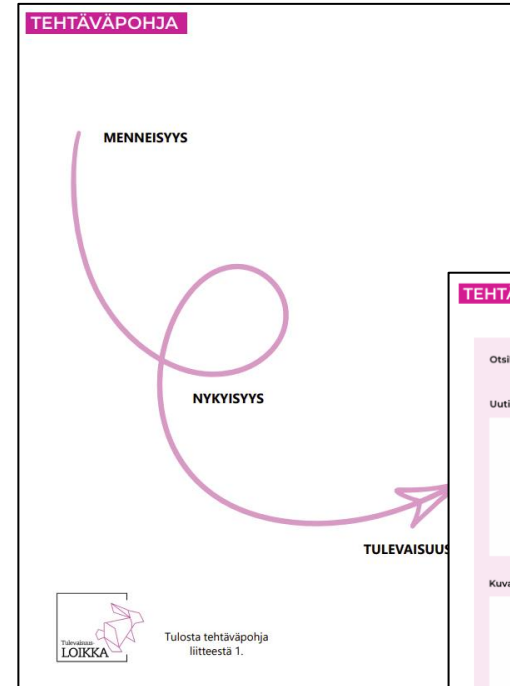
- Opettajat (erityisesti toisella asteella)
- Opinto-ohjaajat
- Uraohjaajat
- Valmentajat, mentorit
- Ohjauksen parissa työskentelevät
(Ohjaamot, hankkeet ja valmennukset,
nuorisotyö)

Ei vaadi sisältö-
asiantuntemusta –
ainoastaan
heittäytymistä fasilito-
ijan rooliin

Menetelmäopas sisältää 20 tehtävää, jotka on teemoiteltu kolmeen ryhmään:

- Opiskelijoiden tulevaisuusajattelun vahvistaminen
- Moninaisten ura- ja työelämäpolkujen hahmottaminen
- Osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen

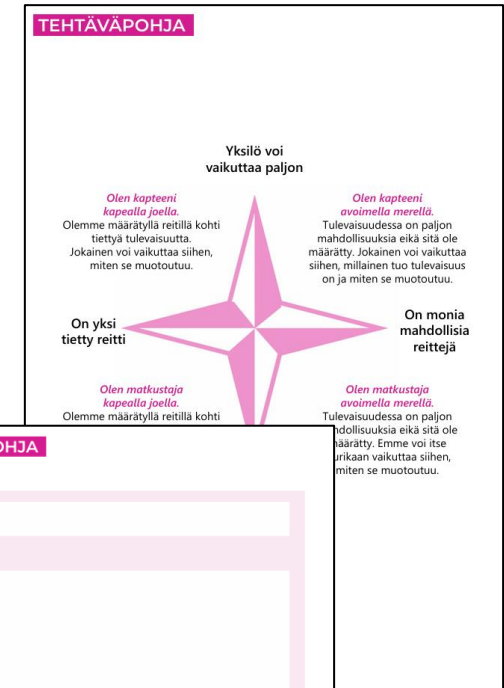
TEHTÄVÄPOHJA

Otsikko

Uutisteksti

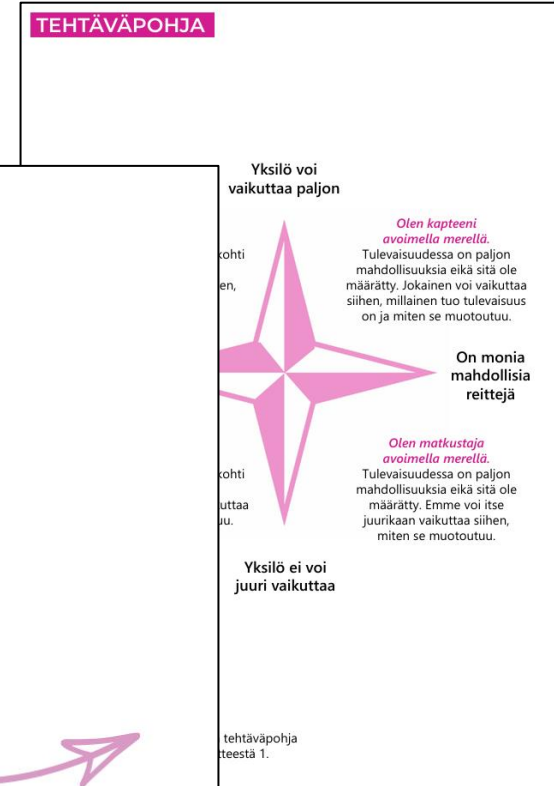
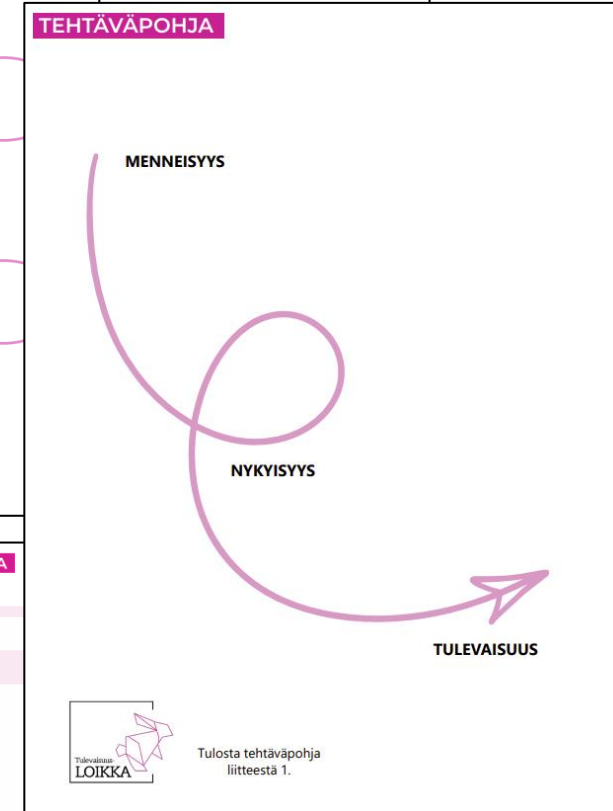
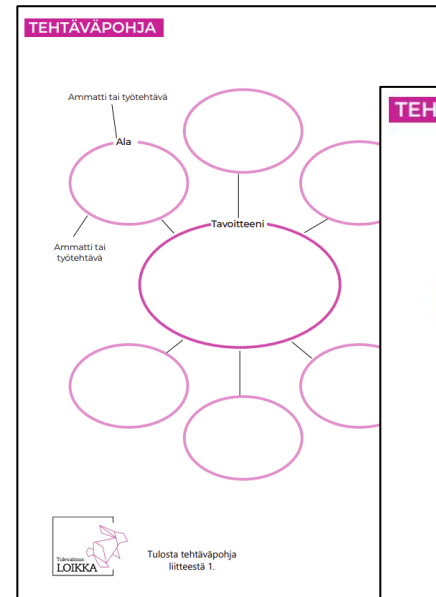
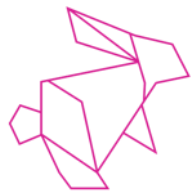
Kuva

Tulosta tehtäväpohja liitteestä 1.

Tulevaisuusajattelun vahvistaminen –osiossa:

- Merkitysten aikamatka
- Minä ja tulevaisuuden työt
- Asennekompassi
- Ilmiöjahti
- Tulevaisuusäänestys
- Tulevaisuuspyörä
- Tulevaisuuden uutinen
- Innovaatioturbulaattori
- Tulevaisuuden tulonlähteet

Palautetta nuorilta

Tapahtuma: Tulevaisuuspäivä Logomossa ja Turun lukioissa 4.3.2026

- osallistujia n. 2000 (1. ja 2. lk.), palautetta yli 850 opiskelijalta
- tulevaisuustyöpajan harjoitukset: **tulevaisuuspyörä, tulevaisuuden uutinen**

Haluaisin kehittää tulevaisuusajatteluani

“Halusin kehittää realistista tulevaisuus ajattelua (johon liittyy hyvää ja paha) mutta myös siihen liittyvän mahdollisen stressin vähentäminen”

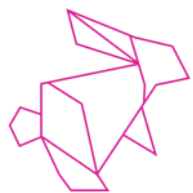
Työpajatyöskentely oli mielestäni... melko helppoa (66%), vähän hankalaa (30%), vaikeaa tai haastavaa (3%)

“Oli kivaa toimia luovasti omilla aivoilla!”

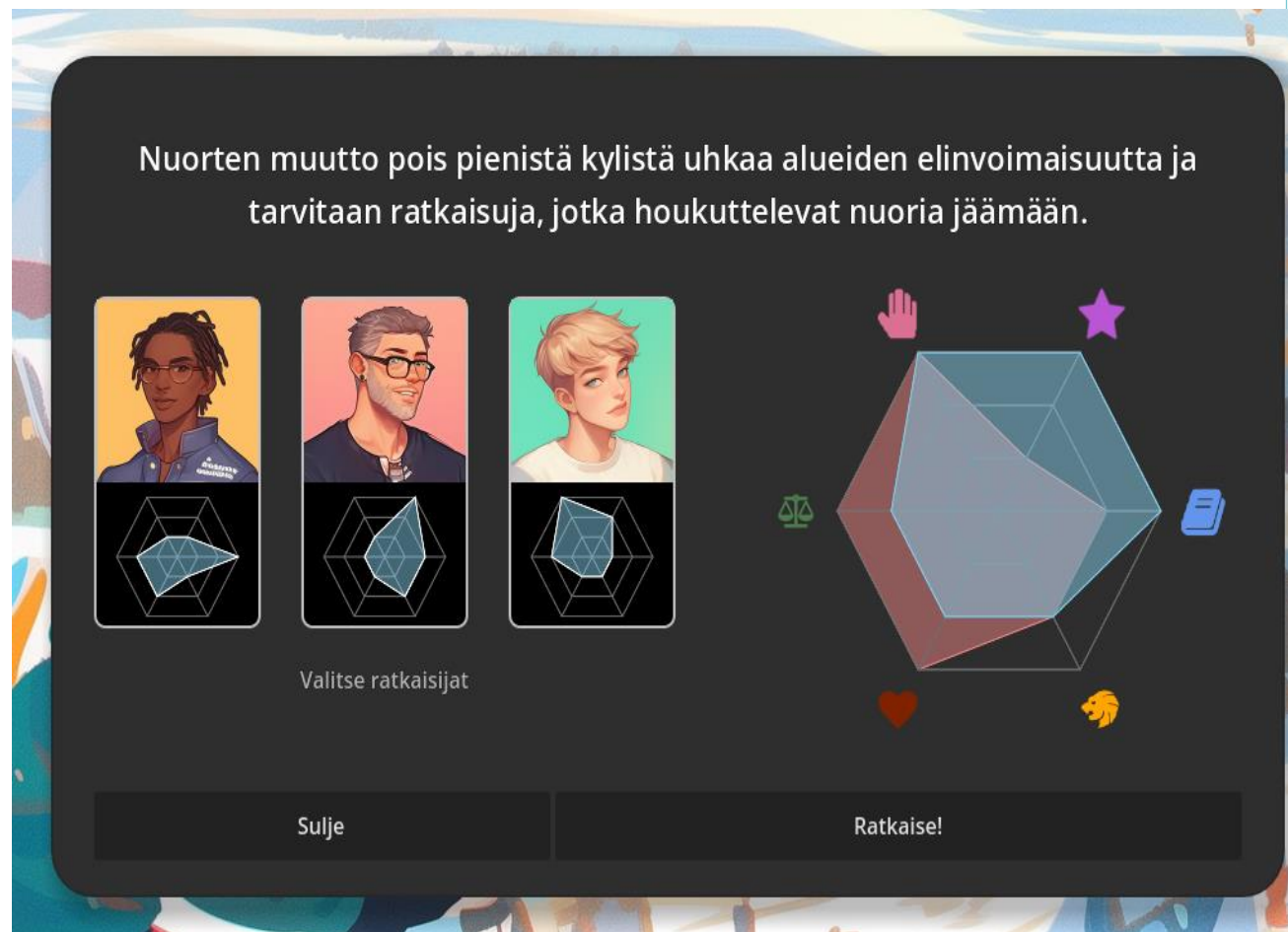
”Pakotti todella miettimään tulevaisuutta ja erilaisten asioiden seurauksia. Oli kuitenkin kiva päivä.”

Tulevaisuuden ratkaisijat

- Pelimäisessä verkkotehtävässä ratkaistaan tulevaisuuden työelämähaasteita
- Tehtävässä kuvitellaan mahdollisia tulevaisuuksia ja työelämän muutoksia
- Keskiössä on vahvuuksien ja osaamisten tunnistaminen ja yhteistyö

Optimoitu tietokoneelle

www.tulevaisuudenratkaisijat.fi

Harjoituksia arkeen

Loikkaa tulevaisuuteen! – menetelmäopas:

<https://aoe.fi/#/materiaali/5513>

- helppokäyttöinen: harjoituksissa ohjeet suoraan opiskelijoille

Sampo-ohjaussivusto:

<https://osaamismatkalla.fi/sampo/>

- harjoituksia osaamisen tunnistamiseen ja tulevaisuusajatteluun, sopii nuorille ja aikuisille
- valmista YTO-materiaalia (opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet)

Tulevaisuusohjaus-sivusto:

<https://tulevaisuusohjaus.fi/>

- työkaluja, julkaisuja, harjoituksia, videoita

Tarjolla osaamisten kehittämistä

Tulevaisuusohjaus ja -opetus

- Tulevaisuusohjauksen menetelmät ja työkalut (15 op) / Avoin yliopisto
 - lv. 2026-27, [ilmoittautuminen käynnissä](#)
- Tulevaisuustaidot ja niiden kehittäminen (5 op)
 - seuraavan kerran kl. 2027

Lisätietoja ja ilmoittautuminen: [TY/Avoin yliopisto](#)

Osaamisidentiteetti

- Monialaisen (ura)ohjauksen kehittäminen: verkkovalmennus itseopiskeluna
<https://monialainenuraohjaus.utu.fi>

Tulevaisuusperintöjen luominen

- Tulevaisuusperintö tarkoittaa **tapoja, taitoja tai tekemistä**, joilla voimme edistää kohtuullista elämää ja sitä kautta parempaa tulevaisuutta.
- Sen avulla muutamme toimintatapojamme ja kulttuuria.
- Se auttaa meitä jättämään tuleville sukupolville kestävän maailman, jossa ihmiset ja muu luonto voivat hyvin.

(Siivonen 2019; 2022)

Tulevaisuusperintöverstaita järjestetään mm. SISU-hankkeessa: <https://sisu-stn.fi>

Lukemistoa ja materiaaleja

- Paaso, L. & Ollila, J. (2024) Dynaaminen osaamisidentiteetti rikastaa ymmärrystä osaamisesta. Futura 43(3), s. 13-26. Tulokset tiivistetyssä muodossa [LinkedIn-artikkelissa](#).
- Ketamo, H., Ollila, J. & Paaso, L. (2022) Miten huomata yhä moninaisempaa osaamista? Sitran muistio, helmikuu 2022. Helsinki: Sitra. <https://www.sitra.fi/julkaisut/miten-huomata-yha-moninaisempaa-osaamista/>
- Halonen&Ollila (2024) Aikuisopiskelijat matkalla tulevaisuuksiin: tulevaisuussuhteen muutoksen havainnointia tulevaisuusohjauksen opinnoissa. Futura 2/2024.
- Tulevaisuudentutkimus tutuksi – Perusteita ja menetelmiä (2022) <https://tulevaisuus.fi/oppikirja-2022/>
- Ollila&Hujala: Tulevaisuustaidot ja tulevaisuusoppiminen, <https://tututopi.files.wordpress.com/2022/03/tva-1-2022-ollila-hujala.pdf>
- Ollila, Miettinen, Jokinen: Tulevaisuusohjaus: välineitä tulevaisuusajattelun ja –taitojen kehittämiseen, <https://tututopi.files.wordpress.com/2022/03/tva-1-2022-ollila-et al.pdf>
- Ollila, J. (2022) Suomalainen koulujärjestelmä on liikaa kiinni nykyajassa – miten tulevaisuustaitoja tulisi opettaa? Must Read Akatemia, <https://www.mustread.fi/artikkelit/suomalainen-koulujarjestelma-on-liikaa-kiinni-nykyajassa-miten-tulevaisuustaitoja-tulisi-opettaa/>

Kiitos!

Johanna Ollila, tutkimuspäällikkö

johanna.ollila@utu.fi

p. 040 5200 222

Anniina Salomäki,
koulutusasiantuntija

anniina.k.salomaki@utu.fi

www.tulevaisuusohjaus.fi

”

Ihminen on paremmin valmistautunut myös yllättäviin muutoksiin, kun hän on miettinyt tulevaisuutta.”

– Leena Jokinen

**TURUN
YLIOPISTO**